

Připomínky České republiky ke Sdělení Komise o použití pravidel státní podpory na veřejnoprávní vysílání

Česká republika obecně k návrhu revize Sdělení Komise o použití pravidel státní podpory na veřejnoprávní vysílání (dále jen „Sdělení Komise“) uvádí, že chápe nutnost přizpůsobit znění stávajícího Sdělení Komise s ohledem na vývoj technologií a služeb a vnímá pozitivně záměr Evropské Komise (dále jen „EK“) považovat nové služby jako součást závazku veřejné služby. S ohledem na znění a smysl Amsterdamského protokolu je ale na členském státu definovat poslání veřejné služby a vymežit plnění úkolů veřejné služby pro, k tomu určené, provozovatele vysílání. Amsterdamský protokol odkazuje na vymezení veřejnoprávního poslání, které představuje soubor programů a služeb, které se vzájemně doplňují tak, aby bylo cílů poslání veřejné služby dosaženo. Hodnocení každé služby zvláště by způsobilo roztržité vymezení poslání a snížilo schopnost dosáhnout zamýšlené cíle. Předjímání poslání veřejné služby tím, že se požadují určitá kritéria, je v rozporu se zněním Amsterdamského protokolu.

Je současně důležité zaručit nezávislost nejen vůči politickému tlaku, ale i tržním vlivům. Hodnocení každé nové služby by zakládalo určitou míru kontroly nad redakční politikou provozovatele vysílání. Navíc zde není důvod pro odlišný přístup pro nové služby oproti těm tradičním, když obě naplňují stejné demokratické, společenské a kulturní potřeby společnosti. Hodnocení nových služeb se nezdá být ideálním přístupem i s ohledem na rychlý rozvoj technologií, kde by flexibilnější pravidla byla přiměřenější. Považujeme za důležité podpořit základní východisko, že veřejnoprávní vysílání musí být v členských státech EU, tedy i v České republice, zachováno jako prostředek pokrytí řady oblastí a uspokojení potřeb a cílů společnosti, které by jinak nebyly v optimálním rozsahu uspokojeny. Nové distribuční platformy a technologie význam veřejnoprávního vysílání jako takového nijak nezpochybnují. Veřejnoprávní vysílací organizace musí mít možnost poskytovat audiovizuální mediální obsah v diverzifikovaných formách lineárních, nelineárních nebo vyžádaných služeb, tematických programů i služeb, které nejsou programy v tradičním smyslu na dostupných distribučních platformách v rámci poslání veřejné služby stanovené Smlouvou o založení Evropského společenství a Amsterdamským protokolem.

Obecně je Sdělení Komise velmi detailní, mnohem více než dosud, což by mohlo vést k další nadbytečné regulaci činnosti vysílatelů veřejné služby.

Při zvažování modernizace pravidel bychom spíše uvítali ustavení postupu ke zdokonalení správy, transparentnosti a ex-post monitoringu veřejnoprávních aktivit obecně v zájmu každé společnosti. Pokud jde o způsob hodnocení, jednoznačně doporučujeme ponechat způsob na výběr členským státům, protože i situace je v každém státě jiná. Pro způsob a systematicku posuzování nových i stávajících služeb, včetně dopadů na hospodářskou soutěž, jsou dostatečné stávající mechanismy, vymezené českými zákony. Tento mechanismus, který spadá do pravomoci členských států, odpovídá i kompetencím EK, jak jsou uvedeny v bodě 47 Sdělení Komise, kdy úkolem EK je pouze ověřovat, zda členské státy dodržují, či nedodržují ustanovení Smlouvy o založení Evropského společenství a sledovat zjevné chyby, nikoli však rozhodovat, zda nějaký program má být vysílán jako služba obecného hospodářského zájmu.

Pokud jde o požadavek dohledu nad dodržováním závazků veřejné služby, rozhodně nepodporujeme myšlenku na vznik dalšího, externího orgánu dohledu.

Co se týče konkrétních připomínek ke Sdělení Komise, nedoporučujeme v bodě 54 použít příkladu z finále Ligy mistrů, vzhledem k tomu, že to může dávat do budoucna nechtěný precedens, co je a co není prémiový obsah. Současně tento příklad není zcela relevantní, jelikož provozovatelé vysílání buď poskytují vysílání průběhu celé soutěže, nebo

nic. Nicméně zmínka, že placená služba nemusí nutně znamenat porušení pravidel hospodářské soutěže, nám přijde na místě.

V bodech 56 až 58 se používá pojem „významné nové služby“, což je termín značně neurčitý. V návaznosti se uvádí, že tato významnost může vyplývat z finančních nákladů a dopadů na trh. To jsou odlišná kritéria. Kromě toho odůvodněnost veřejnoprávní služby by neměla být měřena finančními zdroji. Nesouhlasíme proto, aby toto kritérium mělo nějakou relevantní vazbu na posouzení, jestli je to odůvodnění veřejné služby či nikoli. Veřejnoprávní vysílání je celek jako takový, a proto s vymezením konceptu „nové významné služby“ nesouhlasíme a navrhuje rozlišování odstranit.

Znění bodu 59 implikuje, že veřejná služba není považována za jednu celkovou službu veřejnosti, a navozuje, že každá jednotlivá služba bude hodnocena zvlášť.

Nelze souhlasit se zněním bodu 60, který předjímá vymezení veřejné hodnoty tím, že požaduje některá kritéria. Toto je v rozporu se zněním Amsterdamského protokolu, na základě kterého si každý členský stát určí, co je a co není veřejnoprávní služba.

Rovněž bod 61 je v rozporu se zaručenou pravomocí vymežit si poslání veřejné služby. Když si členský stát definuje úkoly veřejné služby, neměl by být omezen činnostmi komerčních subjektů. V opačném případě by definice služeb obecného zájmu v konečném důsledku závisely na komerčních provozovatelích a jejich redakční politice. Pokud má členský stát definovat veřejnou službu podle toho, co dělají a nedělají komerční subjekty, není zde pro členský stát prostor pro stanovení podmínek fungování veřejnoprávních stanic a navíc by veřejnoprávní služby vlastně definovaly soukromé stanice. Volnost členského státu definovat si veřejnoprávní vysílání dle jeho národních, společenských, kulturních potřeb je tímto omezena, a to zúžením rozsahu jeho kompetencí. S ohledem na tyto skutečnosti by body 60 a 61 narušily výsadu členského státu definovat si podmínky veřejnoprávního vysílání, rovněž představují nákladný a byrokratický mechanismus, a proto navrhuje vypuštění těchto bodů.

Nesouhlasíme se zněním bodů 62 a 69 s ohledem na jejich spekulativní povahu a rovněž nepodporujeme myšlenku ustanovovat další nezávislý kontrolní orgán. Výkladový text, jak je to v případě tohoto Sdělení Komise, by neměl být hypotetický, jak je tomu nyní (znění „...úloha takového subjektu by patrně byla účinná jen tehdy, pokud by ji vykonával externí subjekt nezávislý na veřejnoprávní vysílací organizaci“). V tomto ohledu si návrh protirečí, neboť v bodě 98 potvrzuje, že členský stát má kompetenci vybrat si nejefektivnější kontrolní mechanismus podle svého národního řádu, ale následný bod 99 tvrdí, že taková kontrola by byly pouze efektivní, pokud bude vykonávána externím subjektem.

K bodu 93, který se týká neziskových organizací provozujících veřejnoprávní vysílání, navrhuje zahrnout přiměřený zisk do výše náhrady za plnění veřejné služby.

Co se týče hranice 10% pro rezervu, v bodech 94 a 95, navrhuje, aby bylo do první věty článku 94 vloženo spojení „nebo celého ročního rozpočtu poskytovatele veřejnoprávního vysílání“ za spojení „ročních výdajů“. Co se týče samotné výše hranice, tedy 10%, doporučujeme doplnit odkaz, na základě čeho je tato hranice stanovena.

V souvislosti s body 95 a 100 navrhuje přeformulování textu tak, aby nedocházelo k mylné interpretaci a bylo zřejmé, že se v těchto člancích jedná o období, v jakém má být provedena kontrola, zda nedochází k překompensaci. Zároveň navrhuje přeformulování délky období, aby se mohlo jednat i o delší období, to znamená nahradit „čtyři roky“ spojením „určité relevantní období ne delší než 10 let“. Rovněž by bylo vhodné vymežit pojem „mimořádné nadměrné rezervy“.

Dále navrhuje, aby do revidovaného Sdělení Komise byl inkorporován bod 62 původního Sdělení Komise, který představuje příznivější pohled EK na menší členské státy.

Závěrem Česká republika navrhuje, aby se uskutečnilo další jednání poradního výboru po přepracování návrhu na základě připomínek členských států.